

Nhí canh riêu cá

Tác Giả: Nguyên Nhung

Thứ Ba, 23 Tháng 2 Năm 2010 16:29

Có ra Tết đến mừng bọ y là c Chánh l làm m t n í canh riêu cá.

Lúc y tr i đã sang xuân, n ng đ u, gió th i hiu hiu, nh ng món rau t i cũng r t s n sàng cho n í canh riêu cá đ c đ m đà, mát m .. M i ng i sau nh ng ngày Tết ăn nhi u th nóng n y, n ng b ng, đ u c m th y khoan khoái, đ ch u v i n í canh riêu cá, m t món ăn dân gi , ngon mi ng trên nh ng mâm c m c a gia đình mi n B c.

Bà Chánh ng i B c Ninh, n i xu t x nh ng bài dân ca quan h n i ti ng. Thu còn tr , bà cũng có đi hát đ i, không ph i vì ăn ch i, lãng m n gì nh ng đ y là n n văn hoá đ c tr ng c a dân t c. Bà Chánh vào Nam th y đám tr m i l n hát bài Dân ca Quan H , bà l i nh đ n khúc "Ng i i, ng i đ ng v " , cũng vì m y câu "Hai bên v t áo t đ m nh m a" mà ông Chánh đ y còn tr , g c ng i Thái Bình, đã ph i v quê nói v i cha m đ n xin cô gái B c Ninh v làm v .

Năm năm m i t , đ o y bà Chánh còn tr , m i đ b n m i thì ông ch t, bà m t mình đ n ba ng i con v quê ch ng, t nh Thái Bình, vùng đ ng chiêm. Sau khi ông Chánh qua đ i, bà Chánh n a mu n đ em con v quê mình, nh ng r i th i cu c đ a đ y, t đ y c theo ng i làng n c ch y ra H i Phòng xu ng tàu đi Nam. B i v y khi ra đi, bà cũng m t liên l c luôn v i gia đình v quê nhà, lúc cùng lũ con ng i trên chi c tàu há m m lênh đênh t bi n B c xuôi v Nam,

Nội canh riêu cá

Tác Giả: Nguyễn Nhung

Thứ Ba, 23 Tháng 2 Năm 2010 16:29

nhà c m t bà c tuôn nh m a. Nh n tr i c nhà đi đ c h t, không thi u m t m ng. Năm y anh con trai c m i m i tám, đ a con út lên b y. Cũng vì bà mu n con, l y ch ng m y năm c u kh n mãi tr i m i làm phúc cho đ c m ng con trai, r i thêm luôn hai cô con gái.

T ng hôm y ra đi bà Chánh b t tin luôn ng i thân q quê nhà, nh ng l n h i khi vào Nam h cũng g p l i nhau. Hóa ra lúc th i th h n đ n, ng i nào ng i n y c im m t giã làng quê mà đi. L m nhà k ng i đi, ch có m t đ i đ t mà bi n bi t ngóng ch nhau đ n hai m i năm ch a g p l i. Hai m i năm ly lo n, bom đ n giăng giăng trên quê h ng làm đau lòng ng i dân hi n lành trên hai mi n đ t n c, bà Chánh v n kh c kho i nh t ng con đ ng làng, lỹ tre xanh, nh ng th a ru ng xanh màu lá m , gác chuông nhà th v n lên kho ng tr i đ y mây tím, vài cánh chim bay v t m i khi chi u xu ng. Mi n Nam m a n ng hai mùa, T t đ u tiên đón Xuân tr i n ng chang chang, món th t đông mi n B c không th th c hi n đ c. Ch T t đ a h u ch t cao nh núi, bánh tét thay cho bánh ch ng, mùa Xuân mà nóng đ n ch y m , bà c nh cái rét q quê x a th t c ru t.

Bà Chánh tiêu bi u cho m t ng i ph n Vi t Nam hi n lành, t n t o và đ m đ ang. Bà ch ng hi u chính ch , chính em là gì, nh ng t lúc Tây v n n c, Vi t Minh lên n m chính quy n, r i sau này l i b o là C ng S n, xem ra làng quê đã có chi u thay đ i. T ng đoàn b đ i t m t tr n kéo v , đêm nào cũng v n ngh , đánh tr ng, phèng la, thanh niên nam n , tr con trong làng h p nhau l i đ nh y "son đ m i " thì bà đ m s . T nhiên ng i ta nhòm ngó nhau t cái r đ i ch cho đ n n i c m trong b p, ng i ta b i móc s giàu nghèo c a nhau đ mà k t t i. Làng bên ch ng l n l n vàng thau, ch ng bi t ai t t ai x u, ai th t ai gi , có m t s đ i bi t đã lâu nay tr v xem ch ng con ng i đã đ i khác. M i chi u, ngay c ti ng chuông nhà th nghe cũng bu n mênh mang, đ ng nh t đ y, nghe đã v ng ti ng c i vui trong các thôn , g p nhau b ng nghi ng i đ u gì, đ a s nh ng ng i l n tu i th ng nhìn nhau r i quay v i đi nén ti ng th dài. Tuy là đàn bà, l i góa b a, nh ng bà cũng bi t nhìn xa, c ki u cách này thì đ m con bà khó mà n ng i. Th là m t đêm t i tr i, bà đ n lữ con theo đ m ng i trong h nhà ch ng b làng ra đi, n c m t c tuôn nh m a đ m thág B y.

Bà Chánh di c vào Nam, nh ng phong t c t p quán n i quê cha đ t t thì bà không thay đ i. T t ch a ph i là T t n u không có bánh ch ng, th t m , đ a hành, đ a c i, th t đông, th t kho tàu và n i gà xáo măng, l i thêm giò th nhai l t x t, đ m đ a l n v i tiêu s và m c nhĩ. Món ng t thì đã có n i chè kho, đ y là th đ u xanh đ i v n u nh , nh ng không nhão, cô l i v i đ ng r i đ ra cái m m g , trên m t r c v ng.

Quan tr ng nh t v n là v i đ a, v i cà, T t l i ph i thêm món đ a hành đ ăn v i th t m . Món đ a hành mi n B c sau này cũng có khác đ i khi i mi n Nam, vì m i n i có m t l i mu i khác nhau. Mi n Nam ăn cái gì cũng ng t, cho nên đ a hành chua ng t ăn cũng hay hay. q làng bà

Nồi canh riêu cá

Tác Giả: Nguyễn Nhung

Thứ Ba, 23 Tháng 2 Năm 2010 16:29

ngày xưa, họ thà làm con gái là phải mua cá chua, cô nào đo lường v, "muối cá, cá chua, cá chua, cá chua" là kẻ nhả nhả chảnh.

Bây giờ theo thói quen của người đã gọi bà Chánh bằng cô, khi anh con trai lấy vợ rồi có đứa con bả con lớn thì ng ng lên. Cô con gái kẻ cũng đi lấy chồng, còn mình cô út kén cá chảnh v n nhà v i m, c Chánh v n v i con trai. Phong tục Việt Nam mình th, "t gia tòng ph, xu t giá tòng phu, phu t tòng t". Đó là c theo l i c, ch th i bu i này m i th thay đ i c r i, còn m y ai l i ch u l thu c con cái nh ph n Việt Nam ngày xưa.

Bu i sáng hôm nay, c Chánh v c tay vào v i cá, xem l i m cá chua c làm t trong T t. M y ngày T t, c nhà đã thanh toán nhanh chóng m y món th t đông, th t kho n c cá ăn v i cá c i, cá hành c a c. D o còn o ngoài B c c Chánh ch làm th t kho tàu, th t thái t ng mi ng nh c hai đ t ngón tay, kho xong mi ng th t đ au, t m m, r t đ m đà. Nh ng t lúc vào Nam, c b t ch c ng i mi n Nam c t th t t ng mi ng to t ng, kho v i h t v t và dùng n c cá t i, n i th t kho trông th t h p đ n, v a m m, v a béo, v a th m. D u v y, th t kho tàu hay th t kho n c cá, n u không có món cá chua thì v n ch a đ b. Ngay t khi mi ng cá ch a đ chua, còn n ng n ng v cay và th m l ng mùi hành xanh, các con các cháu c đã th c th m khen ngon, đã b o c Chánh làm cá chua khéo t h i con gái.

Hôm nay ch còn ít th t kho, c nhà ăn đã ngán, c Chánh nhìn m cá còn l i b o con dâu:

- "Hôm nay đi ch nh mua bún, cá thu t i v i l i cá chua, thìa là, hành lá. Nh là cá chua phải th t chín, rau sà lách, rau kinh gi i và tía tô, thêm m t bó giò r i n a m nó ."

Cô con dâu ng i Nam, g c mi n Tây Nam B, tính tình r t đ n s cho nên đ m i v làm dâu, m con cũng có vài khác biệt nh . Ch ng h n c kho thì ph i m n, ng i mi n Nam l i thích ng t cho nên lúc n u ăn, th nào cũng ph i cho thêm t đ ng. Lâu đ n c Chánh cũng quen v i l i nê m n m cu mi n Nam, ăn canh chua cá lóc đã th y ngon, nh ng món riêu cá c a c cũng ch ng xa l gi v i cô con dâu g c Nam B y n a. Bây giờ "Nam B c đ hu", cô con dâu đã bi t pha t ng " " m i l n nói chuy n v i bà con bên ch ng, cái gi ng Nam pha B c nghe ng t ngào đ th ng làm sao.

Cô con dâu hi u ý m ch ng, năm nào cũng v y, n i canh riêu cá là món cu i cùng t ng h p t t c nh ng món ngon ngày T t còn l i, v y mà c nhà ai cũng thích. Ch xách gi đi ch, nh k

Nồi canh riêu cá

Tác Giả: Nguyễn Nhung

Thứ Ba, 23 Tháng 2 Năm 2010 16:29

Trong lúc nồi canh sôi trên bếp, chị Chánh đã lo sắp sẵn món rau sống. Trong chiếc rổ to, những củ ngò sả lách non mềm mềm, tỏi ớt hớt hớt nhún con gái đang xuân, rau ngò rí thớt thớt, kinh giới, tía tô, dill cá dĩa và thuôi. Nguyễn Việt Nam mình sống trên đường thuôi mà không biết, những thứ rau chợ hàng ngày đã cung cấp bao nhiêu mát mẻ, mát mẻ, bổ âm bổ dưỡng, lợi cổ u kế đi tìm những thứ thuôi giới ớt, uống làm cho phá gan, nát thận. Chị nghĩ đến cái câu "thớt cá hồng ngò hoa, dĩa cà cần bún", mẹ biết ông bà ta ngày xưa đã tìm ra được chân lý trong vụn dĩa m thối, mẹ thấy cái văn minh, văn hóa của dân tộc mình tàng ngay trong cách ăn, nếm.

Trưa hôm ấy, mâm cơm được dọn lên chủ duy nhất có nồi canh riêu cá, dĩa là dĩa u hi u báo Tết đã hớt, các món ngon, dĩa bưng cũng không còn, nhà nhà đã trải nghiệm những thức ăn dân giã đem bọc. Gia đình anh con trai chị, gia đình cô con gái lớn, cô con út chĩa chĩa những anh rể trải lại cũng được mẹ dọn ăn canh riêu cá của chị, chị chĩa chĩa là anh sẽ thành con rể sau này khi đã có dịp thưởng thức canh riêu cá.

Chị nhà quây quần quanh nồi canh riêu nóng, mẹ tưới bún trứng nguyễn, mát mẻ của, bún chan canh riêu nóng ăn với rau sống và mẹ tưới chút nước mắm cay. Cái hài hòa của thức phẩm và rau củ đi với nhau làm khoan khoái lòng phở ngũ tạng trong chiếc con nguyễn, những cái chính là nó đã nói lên sự bình chĩa, ấm áp của mẹ gia đình đoàn tụ. Hớt nhai rau rầu, hớt hớt sùm súp, miếng rau quyn vào miếng cá, bún củ thớt trôi tuồn tuồn vào bao tử mẹ nguyễn trong nhà, ăn đến đâu mát ruột đến đấy. Chị Chánh hớt hớt nhìn niềm vui khoan khoái giãn ra trên nét mặt lũ con cháu. Bát canh riêu cá của đường biết bao nhiêu tình yêu của mẹ nguyễn mẹ, mẹ mẹ như miếng cá nằm trong bát canh sóng sánh, mát mẻ dĩa u dàng như các thức rau xanh biếu hiên cho mẹ tưới tình quê mẹ mẹ, chuyên chế được tốt tốt tình thớt ng của nguyễn mẹ Việt Nam trong gia đình, với tình quê hớt hớt bằng bọc trong đó.

Sau bữa ăn, hai cô con gái phở chĩa dĩa dọn dĩa mâm bát, chị nhà quây quần trong phòng khách uống nước với ăn chè kho. Năm nào cũng thế, nồi chè kho ăn lẫn lóc mãi ra giêng cũng chĩa hớt, vì nó ngọt quá, những củ xong mẹ bữa canh riêu cá ngon lành, miếng chè kho hình như búi đem hớt lên, khi được chiêu bằng nguyễn mẹ mẹ nóng.

Chẳng ai ngờ được có mẹ ngày chị Chánh đi theo đám con sống quê nguyễn. Sau năm 75, anh con trai bọc dĩa đi chợ ngoài miền Bắc, chị đi khăn gói gió dĩa đi thăm con, rủ nhân tiện dạo quê cũ thăm mẹ mẹ cha mẹ, ông bà. Bao nhiêu năm xa quê, chị chớt thớt củ ruột khi nhìn nhìn xóm làng cũ, nồi chôn nhau chĩa rớt nay đã tàn tạ, xác xơ, may là mẹ mẹ cha mẹ vụn còn vì nhớt có mẹ y tế đá ong quây quần nên cũng còn dĩa u vớt.

Nội canh riêu cá

Tác Giả: Nguyễn Nhung

Thứ Ba, 23 Tháng 2 Năm 2010 16:29

Chuyến xe lã tá Nam ra Bắc, đi qua bao nhiêu đôn đôn ng dài, c Chánh không ng đ c, c đ ng tá vào khung c a s c a con tàu, ng m nhìn c nh quê x a đang l n l t tr v trong t m m t c a c . Làng xóm miền Nam khác xóm làng miền Bắc, ch c n v t qua ranh gi i hai miền là c đã nao nao xúc đ ng, khi nhìn th y cây đa cao ng t v i nh ng lu tre xanh bao b c thôn làng, dăm nóc nhà ngói đ , m y đ a tr con đang ch i đánh đáo đ i bóng cây c th râm mát. C c bùi ngủi mãi, lúc b c th p cao v t i quê x a, ngôi Thánh Đ ng h i y đ p đ xi t bao, nay đã nghiêng ng , ti u t y nh ng i m lâu ngày không v c đ c đ y. Nh ng lúc y hai miền Nam Bắc có khác gì nhau, mà c cũng không còn đ đ ng đ ch y, mãi cho đ n ngày anh con trai và c gia đình đ c đi M theo di n HO, là c vui v đi ngay không nu i ti c.

Nói nh th không có nghĩa c là ng i b c b o v i quê h ng, nh ng n u không theo con cháu đi n c ngoài, mong gì c có đ giúp đ cho ng i còn i i. Sang M , ng i c có kho ra nh ng cái l ng l i còng h n, bao nhiêu năm v t v ng i c không đ xu ng là may. Su t ngày trong nhà, c l ch t nhà trên xu ng nhà đ i, t trong nhà ra ngoài sân, r i t cái kho ng sân sau mát m y, c tr ng rau. Anh con trai s m già v p ngã khi vun t i cho v n rau sau nhà, đã g n s n cho m m t h th ng t i c t đ ng. C m i chi u, c Chánh l ch b ch ra v n, ng i m é hiên g n cây hoa đào, phe ph y chi c qu t trong tay, c nhìn nh ng tia n c phun lên rào rào trên nh ng lu ng rau, lu ng cà, c l i ng tr i m a. C n m a xu n quê nhà ngày x a cũng y nh th , trong trí c l i lan man hình nh mình v i áo t thân, nh ng câu dân ca Quan H ngày tr tu i. Cánh đ ng lúa chín v i nh ng cô thôn n hai má rúm n ng h ng, đôi môi đ vì mi ng tr u cánh ph ng, nh ng m i tình quê m c m c và đ m th m, ý t kín đáo mà l i bi t bao nhiêu tình. Bu i chi u m t c Chánh tuy đã h p hem, nhìn nh ng gi t n c đ ng trên rau c trong v n, sao nó c th m thía tình t nh câu quan h ngày x a:

"Ng i i! Ng i i đ ng v ,
Ng i v ta ch ng ý y cho v ,
Ta gi v t áo, ý a ta đ câu th ,
Ng i i! Ng i i đ ng v
Ng i v em nh ng ý y khóc th m,
Hai bên v t áo t đ m, đ m nh m a,
Ng i i! Ng i i đ ng v "

Không bi t có ph i vì chi u nay n ng hanh hanh, c n gió Xuân ch t t i mà bà c già t đ ng l i c t cái gi ng khàn khàn đ hát l i cái bài Dân ca Quan h . Nh ng gi t n c m t nóng h i b ng đ ng c ch y dài xu ng đôi gò má nhăn nheo, c l y v t áo lau v i đôi hàng l , hóa ra cái tình quê v n còn nguyên trong lòng c , nh h ng v n i canh riêu cá c cũng v n mang theo t quê nhà t i quê ng i. Th cho nên đ u s ng x ng i, sung s ng t i đâu, ch ng m y ai đã quên đ c m nh đ t quê nhà, và nh ng k ni m quê h ng, m t lúc nào đó s ng đ y, l i bi n thành nh ng n i nh đ m th m đ u dàng cho su t m t đ i v y.

Nhí canh riêu cá

Tác Giả: Nguyễn Nhung

Thứ Ba, 23 Tháng 2 Năm 2010 16:29

Bí thí, đã bao nhiêu năm qua đi không thay đí, nhà c Chánh v n duy trì ní canh riêu cá, rau t í và món chè kho vào ngày mùng b í y T í t. Đ m b í c, đ n s í, nh í ng cái í m cúng c í a m í t gia đình xum h í p, ràng bu í c v í nhau b í ng ní canh riêu cá c í a bà m í già m í là nh í ng gì ph í ghi nh í mãi.

Đ í t í ng nh í đ í n M í Già v í "N í Canh Riêu Cá" í quê nhà năm x í a.